

1. Inleiding

De Wet Huis voor klokkenluiders verplicht tot het vaststellen van een procedure voor het omgaan met het melden van een vermoeden van een misstand binnen zijn organisatie. Per 1 januari 2016 is de 'Regeling Integriteitsmeldingen gemeente Haarlem' van kracht geworden. Op basis van deze Regeling is een Meldpunt Integriteit ingesteld en zijn de vertrouwenspersonen mede belast met het onderwerp integriteit.

Inmiddels is de gemeentelijke procedure voor de omgang met integriteitsmeldingen op onderdelen gewijzigd. Als een gevolg hiervan moet de Regeling worden aangepast. Het bijbehorend Onderzoeksprotocol moet in technische zin worden aangepast.

2. Besluitpunten college

Het college besluit de voorgenomen 'Regeling melden vermoeden misstand gemeente Haarlem 2018' en het 'Onderzoeksprotocol vermoeden misstand gemeente Haarlem 2018', aan de commissie Bestuur ter advisering voor te leggen.

3. Beoogd resultaat

Advisering door de commissie Bestuur voor de formele vaststelling van de gemeentelijke regeling voor de omgang met meldingen van vermoedens van misstanden, waardoor deze rechtskracht krijgt en uitgevoerd kan worden.

4. Argumenten

De meldprocedure is op onderdelen gewijzigd waardoor de onderliggende regeling en het bijbehorend onderzoeksprotocol dienen te worden aangepast

Gedurende de kleine 3 jaar dat er nu wordt gewerkt met een in een regeling vastgelegde gemeentelijke procedure voor de omgang met meldingen van vermoedens van misstanden (integriteitsschendingen) hebben zich op onderdelen wijzigingen voorgedaan waardoor de regeling moet worden aangepast. Ook zijn gaandeweg de nodige ervaringen opgedaan met meldingen en andere inzichten ontstaan over aanscherping en aanpassing van de meldprocedure.

De belangrijkste wijzigingen zijn:

Vermoedens van misstanden

In de aangepaste regeling wordt beter aangesloten bij de terminologie van de Wet Huis voor klokkenluiders, waarop de regeling is gebaseerd. Zo wordt gesproken over 'melden vermoeden misstand' in plaats van 'integriteitsmelding'. Daarbij aansluitend zijn, gebaseerd op de Wet Huis voor Klokkenluiders, twee randvoorwaarden toegevoegd bij het aanmerken van een bepaalde misstand als meldingswaardig, namelijk er moeten redelijke gronden zijn voor het gemelde vermoeden en als gevolg van de misstand moet het maatschappelijk belang in het geding zijn of gevaar dreigen voor volksgezondheid, veiligheid personen, aantasting milieu of goed functioneren van de openbare

dienst. De categorieën van misstanden zijn limitatief gerubriceerd en opgenomen bij de begripsbepalingen.

Hierdoor wordt ook voorkomen dat allerlei verschillende handelingen als integriteitskwestie worden geduid waar dat mogelijk helemaal niet ter zake is (zogenoemd: integritisme). Slechts kwesties die over bepaalde misstanden met een zekere impact gaan, vallen onder de meldmogelijkheid.

Wie kan melden

Op verzoek van de raad is in 2016 mogelijk gemaakt dat ook burgers meldingen kunnen doen bij het Meldpunt.

Meldingen in de afgelopen 3 jaar laten een beeld zien waarin burgers zich beklagen over handelen van de gemeente, waarvoor in feite de reguliere klachtbehandeling een meer aangewezen weg is. Ook omdat de klachtbehandeling zoals geregeld in de Algemene wet bestuursrecht een met wettelijke waarborgen omklede procedure biedt, waarbij naast een interne voorziening bij de gemeente ook bij een onafhankelijke externe klachtinstantie (in het geval van Haarlem: de Nationale ombudsman) grieven over het optreden van de gemeente aan de orde kunnen worden gesteld. Deze externe gang heeft de burger bij de gang naar het Meldpunt Integriteit niet.

Vanwege deze met wettelijke waarborgen omklede klachtenprocedure en in het bijzonder het feit dat de klachtbehandeling de burger in kwestie ook een tweede, onafhankelijke klachtmogelijkheid biedt, wordt geconcludeerd dat burgers beter de reguliere klachtenprocedure doorlopen. Binnen die klachtbehandeling kunnen vermoedens van misstanden aan de orde komen. De klachtcoördinator en de afzonderlijke klachtbehandelaars binnen de organisatie zijn in dat geval de aangewezen functionarissen om het Meldpunt Integriteit in te schakelen. Burgers kunnen niet langer rechtstreeks melden bij het Meldpunt Integriteit.

Regeling betreft alleen medewerkers

Onder de oude regeling konden meldingen over zowel ambtenaren als bestuurders worden ingediend. In een aantal gevallen zijn meldingen ontvangen die zich tegen (voormalige) bestuurders richtten. De ervaring in die kwesties leert dat het raadzaam is om een aanpak te kiezen die specifiek voor collegeleden is bedoeld. Een vermeende schending van de bestuurlijke integriteit is namelijk al snel onderwerp van politiek debat en vraagt om een omgang op een ander niveau en op maat gesneden behandeling van een ontvangen signaal. Het Meldpunt kan zich beperken tot meldingen gericht tegen medewerkers.

Meldpunt Integriteit

Het Meldpunt Integriteit is nu een commissie bestaande uit functionarissen van de gemeente Haarlem. Soms is het voor de meldpuntleden lastig om meldingen te behandelen die zijn gericht tegen collega's. Ook de tijdsinvestering die met deze taak gepaard gaat is voor de meldpuntleden bij

tijd en wijle een probleem, nu zij het meldpuntwerk naast hun reguliere functie uitvoeren. Het college heeft om die redenen ervoor gekozen om het Meldpunt extern te beleggen en mensen van buiten de ambtelijke organisatie aan te wijzen om deze taak voor hun rekening te nemen. Een interne functionaris vervult de rol van contactpersoon met het externe meldpunt.

Geen onderzoek

In artikel 11 zijn voorwaarden opgenomen voor het instellen van een onderzoek. Door het opnemen van deze voorwaarden wordt bereikt dat kennelijk ongegronde meldingen en meldingen over te geringe feiten niet onnodig worden onderzocht. Ook als andere procedures gelden (klachten, bezwaren, beroepen), als een kwestie al is onderzocht of door een rechterlijke instantie is afgedaan, bestaat de mogelijkheid om de melding niet inhoudelijk te onderzoeken.

Toegevoegd is dat een onderzoek kan worden gestaakt als de melder de vertrouwelijkheid schendt of onvoldoende medewerking verleent.

Informatie en openbaarheid

In artikel 12 zijn bepalingen opgenomen hoe wordt omgegaan met de informatieverstrekking rondom meldingen. Dit analoog aan hoe dit voor het extern meldpunt Huis voor klokkenluiders bij wet is geregeld.

Onderzoeksprotocol

Het onderzoeksprotocol dat bij de regeling hoort moet in technische zin worden aangepast, voornamelijk wat betreft gebruikte terminologie.

5. Risico's en kanttekeningen

N.v.t.

6. Uitvoering

Na advisering door de commissie Bestuur kan het college overgaan tot vaststelling van de Regeling en het Onderzoeksprotocol, overigens nadat de instemming door de Ondernemingsraad is ontvangen. Na formele vaststelling wordt de regeling gepubliceerd in het digitale gemeenteblad op www.officiëlebekendmakingen.nl en op www.overheid.nl. De regeling wordt intern gecommuniceerd via InSite+ en is voor medewerkers toegankelijk op de Personeelswijzer op InSite +.

7. Bijlagen

'Regeling melden vermoeden misstand gemeente Haarlem 2018'

'Onderzoeksprotocol vermoeden misstand gemeente Haarlem 2018'